

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

EYLEM ÇETİN DEMİR BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/2302)

Karar Tarihi: 9/11/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Hicabi DURSUN
Hasan Tahsin GÖKCAN
Kadir ÖZKAYA
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör Yrd. : Gizem Ceren DEMİR KOŞAR
Başvurucu : Eylem ÇETİN DEMİR
Vekili : Av. Volkan DEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hükümleri gereğince verilen koruma kararı ile zorlama hapsi kararlarının kaldırılması nedenleriyle yaşam hakkı ile maddi ve manevi bütünlüğün korunması yükümlülüğünün ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 20/2/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Birinci Bölüm İkinci Komisyonunca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.
6. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı beyanlarını Anayasa Mahkemesine sunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
8. Avukatlık mesleğini icra etmekte olan başvurucu; aynı apartmanda oturdukları Y.A. hakkında apartman ortak gideri için icra takibi başlatması nedeniyle aralarında husumet çıktığını, Y.A. tarafından sürekli tehdit edildiğini ve hakarete maruz kaldığını, kişinin ruhsatlı silahı bulunduğunu ve saldırgan bir yapıda olduğunu, kendisini ölümle tehdit ettiğini belirterek 9/7/2013 tarihinde 6284 sayılı Kanun kapsamında koruyucu tedbir kararı verilmesi talebinde bulunmuştur.

9. Ankara 5. Aile Mahkemesi aynı tarihte, 6284 sayılı Kanun hükümleri gereğince altı ay geçerli olmak üzere Y.A.nın, başvurucu ve aile bireylerine yönelik şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmamasına, korunan kişilerin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesine, korunan kişileri iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesine, bulundurulmasına veya taşınmasına kanunen izin verilen silahları kolluğa teslim etmesine, silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesine, korunan kişilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmamasına ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların buldukları yerlere yaklaşmamasına, bağımlılığının olması hâlinde hastaneye yatmak dâhil muayene ve tedavisinin sağlanmasına karar vermiştir.

10. Başvurucunun 10/7/2013 tarihinde Y.A.nın balkondan kendisine soda şişesi fırlattığı iddiasıyla Mahkemeye yeniden başvurması üzerine Ankara 5. Aile Mahkemesince 9/7/2013 tarihli koruma kararına ek olarak Y.A.nın bir ay süreyle başvurucunun konutuna 1 km'den fazla yaklaşmamasına karar verilmiştir. Y.A., başvurucu ile aynı apartmanda oturuyor olmaları nedeniyle eşi ve çocuklarıyla birlikte yaşadığı kendi konutuna gitmesi hâlinde tedbir kararına aykırı davranmış sayılacağından başvurucunun konutuna 1 km'den fazla yaklaşmamasına ilişkin tedbir kararına itiraz etmiştir.

11. Başvurucu; Y.A.nın, konutuna 1 km'den fazla yaklaşmamasına ilişkin verilen koruma tedbirine aykırı davrandığı gerekçesiyle zorlama hapsine tabi tutulması talebinde bulunmuştur. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 15/7/2013 ve 18/7/2013 tarihlerinde Y.A.nın apartmana giriş çıkış yaptığının kamera kayıtlarından anlaşıldığı gerekçesiyle Y.A. hakkında zorlama hapsine hükmedilmesi talebiyle Ankara 5. Aile Mahkemesinden talepte bulunmuştur.

12. Y.A.nın itirazını inceleyen Ankara 6. Aile Mahkemesince 22/8/2013 tarihinde, Y.A.nın 1 ay süreyle başvurucunun konutuna 1 km'den fazla yaklaşmamasına ilişkin verilen kararın kaldırılmasına; diğer tedbirlerin aynen devamına karar verilmiştir.

13. Ankara 5. Aile Mahkemesince 25/10/2013 ve 7/11/2013 tarihlerinde, Y.A.nın sırasıyla 15/7/2013 ve 18/7/2013 tarihlerinde, başvurucunun ve kendisinin ikamet ettiği apartmana girmek suretiyle 9/7/2013 tarihli ek karara muhalefet ettiği gerekçesiyle 3 gün ve 15 gün sürelerle zorlama hapsine tabi tutulmasına karar verilmiştir.

14. Ankara 6. Aile Mahkemesince 21/1/2014 tarihinde, tedbir kararına muhalefet tarihi olarak bildirilen 15/7/2013 ve 18/7/2013 tarihlerinde tedbir kararının henüz kesinleşmediği, Y.A.nın tedbir kararının tebliğinden sonra rapor ibraz ettiği, hastalık sürecinden sonra silahını teslim ettiğinin anlaşıldığı, Y.A.nın tedbir kararına muhalefet kastıyla hareket etmediğinin anlaşıldığı gerekçeleriyle Ankara 5. Aile Mahkemesinin 25/10/2013 ve 7/11/2013 tarihli zorlama hapsi kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir. Anılan kararın tefhimi üzerine başvurucu 20/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

15. Başvurucu ayrıca 11/11/2013 tarihli dilekçe ile yeniden iş yeri ve konutuna Y.A.nın 1 km'den fazla yaklaşmaması yönünde koruma kararı verilmesini talep etmiş, Ankara 5. Aile Mahkemesinin 12/11/2013 tarihli kararıyla -6284 sayılı Kanun kapsamına girmediğinden- anılan talebin reddine karar verilmiştir.

16. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının 20/12/2013 ve 18/3/2014 tarihli iddianameleri ile 2/11/2013 tarihinde Y.A.nın başvurucu ve eşine yönelik olarak tehdit ve hakarete bulunduğu, ayrıca başvurucunun yanından geçerken pantolonunun fermuarını

açarak cinsel organını göstermek suretiyle cinsel taciz eyleminde bulunduğu gerekçeleriyle cinsel taciz, hakaret ve tehdit suçlarından cezalandırılması istemiyle dava açılmıştır.

17. Ankara 44. Asliye Ceza Mahkemesince 19/3/2015 tarihinde Y.A.nın tehdit ve cinsel taciz suçlarından adli para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiş, karar kesinleşmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

18. 6284 sayılı Kanun'un "Amaç, kapsam, temel ilkeler" kenar başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

..."

19. 6284 sayılı Kanun'un "Hâkim tarafından verilecek önleyici tedbir kararları" kenar başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) Şiddet uygulayanlarla ilgili olarak aşağıdaki önleyici tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere hâkim tarafından karar verilebilir:

a) Şiddet mağduruna yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmaması.

...

c) Korunan kişilere, bu kişilerin buldukları konuta, okula ve işyerine yaklaşmaması.

...

d) Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, şiddete uğramamış olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve kişisel ilişki kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaşmaması.

e) Korunan kişinin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesi.

f) Korunan kişiyi iletişim araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi.

g) Bulundurulması veya taşınmasına kanunen izin verilen silahları kolluğa teslim etmesi.

ğ) Silah taşınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi.

h) Korunan kişilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların buldukları yerlere yaklaşmaması, bağımlılığının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sağlanması.

...

20. 6284 sayılı Kanun'un "Tedbir kararının verilmesi, tebliği ve gizlilik" kenar başlıklı 8. maddesi şöyledir:

"(1) Tedbir kararı, ilgilinin talebi, Bakanlık veya kolluk görevlileri ya da Cumhuriyet savcısının başvurusu üzerine verilir. Tedbir kararları en çabuk ve en kolay ulaşılabilecek yer hâkiminden, mülkî amirden ya da kolluk biriminden talep edilebilir.

(2) Tedbir kararı ilk defasında en çok altı ay için verilebilir. Ancak şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin devam edeceğinin anlaşıldığı hâllerde, resen, korunan kişinin ya da

Bakanlık veya kolluk görevlilerinin talebi üzerine tedbirlerin süresinin veya şeklinin değiştirilmesine, bu tedbirlerin kaldırılmasına veya aynen devam etmesine karar verilebilir.

(3) Koruyucu tedbir kararı verilebilmesi için, şiddetin uygulandığı hususunda delil veya belge aranmaz. Önleyici tedbir kararı, geciktirilmeksizin verilir. Bu kararın verilmesi, bu Kanunun amacını gerçekleştirmeyi tehlikeye sokabilecek şekilde geciktirilemez.

(4) Tedbir kararı, korunan kişiye ve şiddet uygulayana tefhim veya tebliğ edilir. Tedbir talebinin reddine ilişkin karar ise sadece korunan kişiye tebliğ edilir. Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde ilgili kolluk birimi tarafından verilen tedbir kararı şiddet uygulayana bir tutanakla derhâl tebliğ edilir.

(5) Tedbir kararının tefhim ve tebliğ işlemlerinde, tedbir kararına aykırılık hâlinde şiddet uygulayan hakkında zorlama hapsinin uygulanacağı ihtar yapılır.

..."

21. 6284 sayılı Kanun'un "itiraz" kenar başlıklı 9. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanun hükümlerine göre verilen kararlara karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde ilgililer tarafından aile mahkemesine itiraz edilebilir.

(2) Hâkim tarafından verilen tedbir kararlarına itiraz üzerine dosya, o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın asliye hukuk mahkemesine gecikmeksizin gönderilir.

(3) İtiraz mercii kararını bir hafta içinde verir. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir."

22. 6284 sayılı Kanun'un "Tedbir kararlarının bildiri ve uygulanması" başlıklı 10. maddesi şöyledir:

"

...

(3) Korunan kişinin geçici koruma altına alınmasına ilişkin koruyucu tedbir kararı ile şiddet uygulayan hakkında verilen önleyici tedbir kararlarının yerine getirilmesinden, hakkında koruyucu veya önleyici tedbir kararı verilen kişilerin yerleşim yeri veya bulunduğu ya da tedbirin uygulanacağı yer kolluk birimi görevli ve yetkilidir.

...

(5) Tedbir kararının ilgililere tefhim veya tebliğ edilmemesi, kararın uygulanmasına engel teşkil etmez.

..."

23. 6284 sayılı Kanun'un "Tedbir kararlarına aykırılık" kenar başlıklı 13. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanun hükümlerine göre hakkında tedbir kararı verilen şiddet uygulayan, bu kararın gereklerine aykırı hareket etmesi hâlinde, fiili bir suç oluştursa bile ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın ağırlığına göre hâkim kararıyla üç günden on güne kadar zorlama hapsine tabi tutulur.

(2) Tedbir kararının gereklerine aykırılığın her tekrarında, ihlal edilen tedbirin niteliğine ve aykırılığın ağırlığına göre zorlama hapsinin süresi onbeş günden otuz güne kadardır. Ancak zorlama hapsinin toplam süresi altı ayı geçemez.

(3) Zorlama hapsine ilişkin kararlar, Cumhuriyet başsavcılığınca yerine getirilir. Bu kararlar Bakanlığın ilgili il ve ilçe müdürlüklerine bildirilir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

24. Mahkemenin 9/11/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

25. Başvurucu; Y.A.nın kendisine yönelik saldırgan davranışlarda bulunduğunu, kendisini ölümle tehdit ettiğini, kesinleşen koruma kararı ile zorlama hapis kararlarının gerekçesiz olarak kaldırıldığını ve koruma kararının kaldırılması kararının kendisine tebliğ edilmediğini belirterek ailenin korunması, yaşam, etkili başvuru ile adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

26. Bakanlık görüşünde, başvurucuya yönelen tehdit karşısında kamu makamlarının hareketsiz kalmadıkları belirtilmiştir.

27. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında incelemenin yalnızca yaşam hakkı kapsamında değil adil yargılanma hakkı ve etkili başvuru hakları kapsamında da yapılması gerektiği hususunu belirterek ihlal iddialarını yinelemiştir.

B. Değerlendirme

28. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun iddiaları vücut bütünlüğüne yönelik tehditten korunmadığına ilişkin olup Anayasa'nın 17. maddesi kapsamında devlete ait koruma yükümü kapsamında incelenmiştir.

29. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" kenar başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

30. Anayasa'nın "*Devletin temel amaç ve görevleri*" kenar başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"Devletin temel amaç ve görevleri, ... Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

31. Yaşam ve vücut bütünlüğü üzerindeki temel hak, devletlere pozitif ve negatif yükümlülük getiren haklardandır (AYM, E.2007/78, K.2010/120, 30/12/2010). Anayasa'nın 17. maddesi, Anayasa'nın 5. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde devlete pozitif ve negatif ödevler yükler (*Serpil Kerimoğlu ve diğ.leri*, B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 50).

32. Devletin yetki alanında bulunan bireyin yaşam hakkı ile maddi ve manevi bütünlüğüne müdahale etmeme yükümlülüğünün yanı sıra pozitif bir yükümlülük olarak yine yetki alanında bulunan tüm bireylerin yaşamı ile maddi ve manevi bütünlüklerini gerek kamusal makamların gerek diğer bireylerin gerekse kişinin kendisinin eylemlerinden kaynaklanabilecek risklere karşı koruma yükümlülüğü bulunmaktadır (*Serpil Kerimoğlu ve diğ.leri*, §§ 50, 51).

33. Devlete ait koruma yükümlülüğü, öncelikle koruyucu bir hukuk sistemi kurmayı, daha sonra riskin varlığının bilinmesi veya bilinebilecek durumda olunması durumunda makul pratik tedbirler almayı gerektirmektedir.

34. Başvurucu; saldırgan bir yapısı olan Y.A. tarafından sürekli tehdit edildiğini ve hakarete maruz kaldığını, kişinin ruhsatlı silahı bulunduğunu ve kendisini ölümle tehdit

ettiğini belirterek 6284 sayılı Kanun kapsamında koruma talep etmiştir. 6284 sayılı Kanun, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir.

35. Ankara 5. Aile Mahkemesi tarafından başvuru talebi, anılan Kanun kapsamında görülerek başvuru lehine koruma kararına hükmedilmiştir. Bu kapsamda Y.A.nın ruhsatlı tabancasının kolluk makamlarına teslimi sağlanmıştır.

36. Başvurucu, kendisine ve ailesine Y.A.nın 1 km'den fazla yaklaşmamasına ilişkin karar ile Y.A. aleyhine verilen zorlama hapsi kararlarının itiraz üzerine kaldırılması nedeniyle Anayasa'nın 17. maddesi kapsamında devlete ait koruma yükümünün ihlal edildiğini ileri sürmekte ise de devlete ait koruma yükümü, kamu makamlarının mutlaka kişinin tercih ettiği belirli bir önlemi almasını gerektirecek şekilde yorumlanamayacaktır.

37. Anayasa'nın 17. maddesi kapsamında devlete ait koruma yükümü kamu makamlarına, mevcut risk karşısında makul ve pratik tedbirler alma ödevi yüklemektedir.

38. Başvurucunun ruhsatlı silahı bulunan Y.A.nın kendisini ölümle tehdit etmesi nedeniyle yaşam hakkının risk altında olduğu iddiasıyla yaptığı başvuru karşısında kamu makamları, Y.A.nın tabancasını ilgili makamlara teslim etmesi yönünde karar almış ve kararın gereğinin yerine getirilmesini sağlamışlardır. Ayrıca Y.A.nın başvuru ve aile bireylerine yönelik olarak şiddet tehdidi, hakaret, aşağılama veya küçük düşürmeyi içeren söz ve davranışlarda bulunmamasına, bu kişilerin şahsi eşyalarına ve ev eşyalarına zarar vermemesine, iletişim araçlarıyla veya sair surette kişileri rahatsız etmemesine, buldukları yerlerde alkol ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmamasına ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan kişilere ve bunların buldukları yerlere yaklaşmamasına karar verilmiştir.

39. Y.A.nın anılan koruma tedbirlerine aykırı davrandığı iddiasıyla zorlama hapsi verilmesi yönündeki kararın incelenmesi neticesinde Ankara 6. Aile Mahkemesince 15/7/2013 ve 18/7/2013 tarihli eylemler bakımından Y.A.nın tedbir kararlarını ihlal etme kastı bulunmadığı değerlendirilmiştir.

40. Öte yandan 2/11/2013 tarihinde başvurucuya karşı Y.A. tarafından cinsel taciz, tehdit ve hakaret suçlarının işlendiği iddiasıyla Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılan soruşturma sonucunda Y.A. aleyhine kamu davası açıldığı, Ankara 44. Asliye Ceza Mahkemesince 19/3/2015 tarihinde Y.A.nın tehdit ve cinsel taciz suçlarından cezalandırılmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

41. Başvuruya konu olaylar, ileri sürülen tehdidin boyutu ve başvuru kişinin kişisel koşulları bir bütün olarak değerlendirildiğinde başvuru ve ailesinin maruz kaldığı tehdide ilişkin kamu makamlarının hareketsiz kalmadıkları, kamu makamları tarafından alınan tedbirlerin başvuru ve ailesinin korunması noktasında açıkça yetersiz olmadığı, başvuru kişinin şikâyetleri hakkında soruşturma ve kovuşturma süreçlerinin başlatıldığı dolayısıyla Anayasa'nın 17. maddesi kapsamında devlete ait koruma yükümlülüğüne yönelik bir ihlalin olmadığı açık olduğu anlaşılmaktadır.

42. Açıklanan nedenlerle başvuru diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

Başvuru Numarası : 2014/2302

Karar Tarihi : 9/11/2017

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 9/11/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ